ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

គោលនយោបាយ
ស្ដីពី
សម្បទានដីសង្គមកិច្ច
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ថ្ងៃទី ១៩ ខែ មិនា ២០០៣

រៀបចំដោយក្រុមប្រឹក្សាគោលនយោបាយដីធ្លី

សង្ខេប

សម្បទានដីសម្រាប់គោលដៅសង្គមកិច្ច ហៅកាត់ថា សម្បទានដីសង្គមកិច្ច ជាយន្តការផ្ទេរដីតាមផ្លូវច្បាប់ ដូចមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ភូមិបាលឆ្នាំ ២០០១ ដើម្បីធ្វើការផ្ទេរដីជាទ្រព្យឯកជនរបស់រដ្ឋទៅឱ្យបុគ្គលឯកជន ឬ ក្រុមមនុស្ស សម្រាប់គោលដៅសង្គមកិច្ច គឺដើម្បីសង់លំនៅឋាន និងធ្វើកសិកម្មជាលក្ខណៈគ្រួសារ ។ ច្បាប់ភូមិបាល និងអនុក្រឹត្យ ស្តីពីសម្បទានដីសង្គមកិច្ច នឹងផ្តល់នូវមូលដ្ឋានខាងផ្លូវច្បាប់ សម្រាប់កិច្ចការនេះ ។ គោលនយោបាយនេះនឹងបកស្រាយ អំពីទស្សនៈទាក់ទងនឹងរបៀបរបបធ្វើការងារ នៅក្នុងយន្តការចាត់ចែងសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ។

សម្បទានដីសង្គមកិច្ច អាចត្រូវបានយកមកប្រើក្នុងស្ថានភាពជាច្រើន ដើម្បីដោះស្រាយតម្រូវការដី និងចាត់ចែងការប្រើប្រាស់ដីក្នុងគោលដៅសង្គមកិច្ច ដូចជា : កង្វះដីសង់លំនៅឋាន ភាពគ្មានដី តម្រូវការដីសម្រាប់ការតាំងទីលំនៅជាថ្មី ការចែកដីដោះមីនរួច ការអភិវឌ្ឍលំនៅឋាន និងដីឡូតិ៍ សម្រាប់ធ្វើកសិកម្មចិញ្ចឹមជីវិតរបស់កម្មករចំការធំៗ ។ ក្រៅពីនេះ នៅមានសំណូមពរបែងចែកដី សម្រាប់គោលដៅសង្គមកិច្ច ដល់ជនរងគ្រោះដោយគ្រោះធម្មជាតិ យោធិនរំសាយ និងគ្រួសារយុទ្ធជនពលី ពិការ ។ សម្បទានដីសង្គមកិច្ច ក៏អាចត្រូវបានប្រើនៅក្នុងកម្មវិធីអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ចទូលំទូលាយនានា ដូចជា ការសង់លំនៅឋានសង្គមកិច្ច ការតាំងទីលំនៅជាថ្មី ការអភិវឌ្ឍសហគមន៍ ការស្តារស្ថានភាពក្រោយពីគ្រោះធម្មជាតិ ការអភិវឌ្ឍដីថ្មី... ។ សម្បទានដីសង្គមកិច្ចជាយន្តការមួយក្នុងចំណោមយន្តការឯទៀត ដើម្បីឱ្យរដ្ឋអាចផ្ទេរដីជាទ្រព្យឯកជនរបស់រដ្ឋ សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងផលិតកម្ម ហើយយន្តការនេះមានសារៈសំខាន់ណាស់ ពីព្រោះជាយន្តការតែមួយគត់ ដែលមានគោលដៅសង្គមកិច្ច ។ ដូច្នេះ យន្តការនេះមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។

ក្នុងរយៈពេលខ្លី ពី ១ឆ្នាំ ទៅ ៣ឆ្នាំ អាទិភាពដំបូង ក្នុងការប្រើប្រាស់យន្តការសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ដើម្បីសម្រេចឱ្យបាន នូវគោលដៅកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រដោយពិតប្រាកដ គឺត្រូវបង្កើតឱ្យបាននូវនីតិវិធីមួយ ដែលដំណើរការបាន និងមានតម្លាភាព ហើយដែលអាចយកទៅអនុវត្តនៅគ្រប់ទីកន្លែង និងគ្រប់បរិបទ ។ នីតិវិធីនេះ គឺជាសមាសធាតុមួយនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌរួមនៃការងារគ្រប់គ្រង និងបែងចែកដីរដ្ឋ ។

ចំពោះសមាសធាតុសំខាន់ៗឯទៀត នៃការងារគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋ ក៏ចាំបាច់ត្រូវបានគិតគូរក្នុងពេលជាមួយគ្នា និងជាបន្តបន្ទាប់ថែមទៀត រួមមាន ការកំណត់ព្រំប្រទល់រដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដីរដ្ឋ និងការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដីរយៈពេលវែង ។ អនុវត្តតាមវិធានការនេះ រដ្ឋអាចផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ដែលជាតម្រូវការបន្ទាន់ ហើយអាចធ្វើការតាមដាន ត្រួតពិនិត្យបទពិសោធន៍ដំបូងៗ ដើម្បីកំណត់អំពីផលប៉ះពាល់ និងប្រសិទ្ធភាពដែលនឹងលេចឡើង ។ ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងនៃសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ចាំបាច់ត្រូវមានអនុក្រឹត្យ និងសេចក្តីណែនាំនានា ដែលធានាតម្លាភាពនៃនីតិវិធីអនុវត្ត ដោយអាជ្ញាធររដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន និងភាគីពាក់ព័ន្ធ ។ នេះ គឺជាដំណើរការដ៏ស្មុគស្មាញ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងស្ថាប័នជាច្រើន និងប្រជាពលរដ្ឋទូទាំងប្រទេស ។ គោលបំណងនៃយុទ្ធសាស្ត្រ អំពីសម្បទានដីសង្គមកិច្ច គឺត្រូវបង្កើតយន្តការមួយទន់ភ្លន់ និងមានតម្លាភាព ដែលអាចប្រើប្រាស់បានទៅតាមកន្លែង និងស្ថានភាពខុសៗគ្នា ។

មូលដ្ឋានច្បាប់នៃសម្បទានដីសង្គមកិច្ច

សមត្ថកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ក្នុងការផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ត្រូវបានលើកឡើងនៅក្នុងបទប្បញ្ញត្តិជាច្រើននៃច្បាប់ ភូមិបាល ឆ្នាំ ២០០១ ដែលរួមមាន ជំពូកទី ២ ស្តីពីកម្មសិទ្ធិសាធារណៈ មាត្រា ១៧ និងជំពូកទី ៥ ស្តីពីដីសម្បទាន ពីមាត្រា ៤៨ ដល់មាត្រា ៦២ ។

បទប្បញ្ញត្តិជាគន្លឹះ មាត្រា ១៧ នៃច្បាប់ភូមិបាលចែងថា :

"ទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ និងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ អាចជាកម្មវត្ថុនៃការលក់ ការដូរ ការបែងចែក ឬការផ្ទេរសិទ្ធិតាមការកំណត់ដោយច្បាប់ ។

លក្ខខណ្ឌទាំងឡាយ និងនីតិវិធីនៃការលក់ និងការគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ និងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ នឹងកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។ គ្មានការលក់ណាមួយអាចត្រូវបានសម្រេចដោយគ្មានអនុក្រឹត្យនេះឡើយ ។ ដីជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋអាចជាកម្មវត្ថុនៃសម្បទាន ក្នុងលក្ខខណ្ឌដែលមានចែងក្នុងជំពូកទី ៥ នៃច្បាប់នេះ ។

គ្មានការចាប់យកដីតាមទំនើងចិត្តណាមួយអាចកើតឡើងទៅលើទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ឬរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈបានឡើយ ចាប់ពីច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ទោះបីស្របនឹងជំពូកទី ៤នៃច្បាប់នេះក៏ដោយ ។

ប៉ុន្តែ ដីទំនេរនៃទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ អាចត្រូវបានបែងចែកទៅឱ្យបុគ្គល ដែលត្រូវការដីក្នុងគោលដៅសង្គមកិច្ចតាមលក្ខខណ្ឌ ដែលកំណត់ដោយអនុក្រឹត្យ ។"

ជំពូកទី៥ ពីមាត្រា ៤៨ ដល់មាត្រា ៦២ មានបទប្បញ្ញត្តិជាក់លាក់ពាក់ព័ន្ធ ទៅនឹងការផ្តល់ដីសម្បទាន ដែលច្បាប់ ភូមិបាល អនុញ្ញាតឱ្យមាន គឺសម្បទានដីសង្គមកិច្ច និងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ។ ជាក់ស្តែង ជំពូកទី ៥ បានចែង ដូចតទៅ :

មាត្រា ៤៨ "សម្បទានដីអាចត្រូវបានផ្តល់ឱ្យរូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គល ឬក្រុមមនុស្ស" ។

មាត្រា ៤៩ "សម្បទានដី អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ សម្រាប់គោលដៅសង់លំនៅឋាន ឬ/និងដាំដំណាំចិញ្ចឹមជីវិត" ។

មាត្រា ៥១ "សម្បទានដី អាចនឹងត្រូវបានផ្តល់ឱ្យដោយឥតគិតថ្លៃ " ។

មាត្រា ៥២ "សម្បទានដី អាចបង្កើតនូវសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិលើដីនោះបាន" ។

មាត្រា ៥៣ "សម្បទានដី ត្រូវសំអាងលើលិខិតគតិយុត្តជាក់លាក់ ដែលបានចេញមុនការកាន់កាប់ដី ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច និងត្រូវតែចុះបញ្ជីនៅក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ "។

មាត្រា ៥៥ "សម្បទានដី ត្រូវបានដកហូតវិញ ដោយសេចក្តីសម្រេចខាងរដ្ឋបាល ក្នុងករណីលក្ខខណ្ឌច្បាប់មិនត្រូវបានគោរព "។

អត្ថបទទាំងស្រុងនៃជំពូកទី៥ មានជូនភ្ជាប់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ។

សម្បទានដីសង្គមកិច្ច ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋ

មាត្រា១៧ នៃច្បាប់ភូមិបាល ផ្តល់អំណាចទូទៅសម្រាប់ការលក់ ការដូរ ការបែងចែក ឬការផ្ទេរដីឯកជនរបស់រដ្ឋ ព្រមទាំងផ្តល់អំណាចជាក់លាក់ ក្នុងការបែងចែកដីឯកជនរបស់រដ្ឋ សម្រាប់គោលដៅសង្គមកិច្ច ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ទ្រព្យឯកជនរបស់រដ្ឋអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ សម្រាប់គោលដៅផ្សេងៗគ្នា និងត្រូវបានផ្ទេរ តាមរយៈយន្តការខុសៗគ្នា ។ ដោយហេតុនេះ ការផ្តល់ដីឯកជនរបស់រដ្ឋ សម្រាប់សម្បទានដីសង្គមកិច្ច គឺជាផ្នែកមួយនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌទូទៅ នៃការងាររដ្ឋបាល និងការគ្រប់គ្រងដី ហើយនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនេះ ការផ្តល់ដីឯកជនរបស់រដ្ឋ សម្រាប់សម្បទានដីសង្គមកិច្ច ចោទនូវបញ្ហានយោបាយសំខាន់ៗជាច្រើន ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋ ដូចជា :

- តើត្រូវធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មដីសាធារណៈ និងដីឯកជនរបស់រដ្ឋ យ៉ាងដូចម្តេច ?
- តើត្រូវកំណត់ និងធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មដី ដែលស្ថិតក្នុងទ្រព្យឯកជនរបស់រដ្ឋ យ៉ាងដូចម្តេច ?
- តើដី ដែលស្ថិតក្នុងទ្រព្យឯកជនរបស់រដ្ឋ មានប៉ុន្មាន?
- នៅក្នុងរដ្ឋាភិបាល តើសមត្ថកិច្ចណា មានអំណាចផ្តល់ដីឯកជនរបស់រដ្ឋ ទៅឱ្យបុគ្គលជាសម្បទានសម្រាប់គោលដៅសង្គមកិច្ច ?
- តើសមត្ថកិច្ចណា ជាអ្នកកំណត់ការប្រើប្រាស់ដីឯកជនរបស់រដ្ឋ ទៅអនាគត ?
- តើត្រូវធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី យ៉ាងដូចម្តេច ដើម្បីឱ្យមានតម្លាភាព និងដើម្បីបម្រើឱ្យចំគោលដៅសង្គមកិច្ច ?

អនុលោម តាមមាត្រា ១៧ នៃច្បាប់ភូមិបាល ការកំណត់អំពីការទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋ និងសិទ្ធិក្នុងការលក់ដី និងផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈអនុក្រឹត្យ និងឯកសារគតិយុត្តផ្សេងទៀតតាមការចាំបាច់ ។ ឯកសារគតិយុត្តទាំងនេះ នឹងកំណត់អំពីសម្បទានដីរដ្ឋ ការលក់ដីរដ្ឋ និងបញ្ជាក់អំពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ច របស់ថ្នាក់រដ្ឋបាល និងស្ថាប័នរដ្ឋ ដែលអាចធ្វើជាម្ចាស់ដី អាចផ្ទេរដី និងគ្រប់គ្រងដី ។

ការរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិ សម្រាប់ការផ្តល់សម្បទានដីសង្គមកិច្ច ត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ ទៅលើបញ្ហាជាកញ្ចប់ទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋ ។ មុននឹងផ្តល់ដីសម្រាប់គោលដៅសង្គមកិច្ច ដីរដ្ឋត្រូវតែបានធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្ម ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ និងមានផែនការប្រើប្រាស់ជាមុន ។ ដីរដ្ឋ គឺ រួមមានព្រៃឈើ ផ្លូវទឹក ផ្លូវថ្នល់ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូនផ្សេងទៀត ដីឧទ្យាន តំបន់ការពារ ទីតាំងមរតកវប្បធម៌ សេវាសាធារណៈនានា និងតំបន់ប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលដៅយោធា ក៏ដូចជាតំបន់ដែលមិនបានប្រើប្រាស់ផងដែរ ។ ទាំងនេះ គឺជាការងារដ៏ធំដែលត្រូវចំណាយពេលវេលាជាច្រើនឆ្នាំ ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេច ។ ប៉ុន្តែ តម្រូវការផ្តល់សម្បទានដី សម្រាប់គោលដៅសង្គមកិច្ច គឺជាតម្រូវការចាំបាច់ណាស់ សម្រាប់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច ។ ដូចនេះ មិនអាចរង់ចាំការដោះស្រាយទាំងស្រុង នូវបញ្ហាដែលជាដំណោះស្រាយរយៈពេលវែងបានទេ ។

គោលនយោបាយនេះ លើកឡើងនូវផែនការអនុវត្តសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ក្នុងពេលដែលទិដ្ឋភាពផ្សេងទៀតនៃការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋត្រូវបន្តរៀបចំថែមទៀត ។ ដូច្នេះ គោលនយោបាយនេះ គឺជាផែនការអន្តរកាល [illegible]

នៅប្រទេសកម្ពុជា ។ ផែនការនេះ រាប់បញ្ចូលទាំងនីតិវិធីជាមូលដ្ឋាន និងយន្តការរដ្ឋបាលសម្រាប់អនុវត្តការចាប់ផ្តើមផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ចនាអនាគតដ៏ខ្លីខាងមុខ ។ នីតិវិធី និងយន្តការរដ្ឋបាលនេះ ត្រូវស្របគ្នាជាមួយនឹងការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋទាំងមូល នៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ។

គោលដៅសង្គមកិច្ច

មាត្រា ៤៩ និងមាត្រាពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត នៃច្បាប់ភូមិបាល បានចែងថា សម្បទានដី ត្រូវឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គម ឬទៅនឹងប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច ។ សម្បទានដីឆ្លើយតបទៅនឹងប្រយោជន៍សង្គម អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទទួលដី រៀបចំដីសម្រាប់សង់លំនៅឋាន ឬធ្វើកសិកម្មជាលក្ខណៈគ្រួសារ ។ ការផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ដែលឆ្លើយតបនឹងគោលដៅសង្គមកិច្ចជាក់ស្តែង មានដូចខាងក្រោម :

- ផ្តល់ដី សម្រាប់សង់លំនៅឋានដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ដែលគ្មានទីលំនៅ
- ផ្តល់ដី សម្រាប់ធ្វើកសិកម្មជាលក្ខណៈគ្រួសារ ដល់គ្រួសារក្រីក្រ
- ផ្តល់ដី សម្រាប់ការតាំងទីលំនៅជាថ្មី ដល់គ្រួសារដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ដែលបណ្តាលមកពីការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈ
- ផ្តល់ដី សម្រាប់ការតាំងទីលំនៅជាថ្មី ដល់គ្រួសារដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅ ដោយសារគ្រោះធម្មជាតិ
- សម្រួល ដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន
- សម្រួល ដល់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ដោយផ្តល់ដីឡូត៍ សម្រាប់សង់លំនៅឋាន និងដីឡូត៍សម្រាប់ធ្វើកសិកម្ម ដល់កម្មករចំការធំៗ
- អភិវឌ្ឍដី ដែលមិនទាន់បានអភិវឌ្ឍ នៅតំបន់ដាច់ស្រយាល
- ផ្តល់ដី សម្រាប់ជនមាតុភូមិនិវត្តន៍
- ផ្តល់ដី សម្រាប់យោធិនរំសាយ ឬគ្រួសារយុទ្ធជនពលី ពិការ ។

ដោយមិនអាចកំណត់ជាមុនឱ្យអស់ នូវស្ថានភាពដែលសមនឹងផ្តល់សម្បទានដី សម្រាប់គោលដៅសង្គមកិច្ច ទើបគោលនយោបាយនេះលើកឡើង នូវប្រភេទទូទៅនៃគោលដៅសង្គមកិច្ច ដែលត្រូវឆ្លើយតប ។ ប៉ុន្តែក្នុងករណី ដែលមិនសមស្របនឹងគោលដៅខាងលើទេនោះ នឹងមិនត្រូវបានយកមកពិចារណាឡើយ ។

គឺជាប្រការសំខាន់ដែលត្រូវបញ្ជាក់ថា សម្បទានដីសង្គមកិច្ច ជាយន្តការតែមួយគត់ ក្នុងចំណោមយន្តការជាច្រើន ដែលតាមរយៈនេះ ដីឯកជនរបស់រដ្ឋ អាចត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ ។ យន្តការផ្សេងៗទៀត ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ ភូមិបាល មាន ការលក់ ការដូរ ការជួល និងការផ្ទេរសិទ្ធិ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការផ្តល់សិទ្ធិលើដី សម្រាប់

សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ផងដែរ ។ ដូច្នេះពាក្យថា " គោលដៅសង្គមកិច្ច " ត្រូវបានកំណត់និយមន័យ ក្នុងន័យចង្អៀត បើប្រៀបធៀបនឹងយន្តការឯទៀត ។

សមត្ថកិច្ចផ្តល់សម្បទានដីសង្គមកិច្ច

គណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ

ដូចបានកត់សម្គាល់ខាងដើម មានករណីជាច្រើនដែលលទ្ធភាពដោះស្រាយសម្បទានដីសង្គមកិច្ចនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានត្រូវជួបនឹងការខ្វះខាតដី ដើម្បីបំពេញតាមតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅមូលដ្ឋានខ្លះ ហើយសនិទានកម្មដីទំនេរនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌខេត្ត ក្រុង ក៏នៅតែមិនគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការដី ។ ដូច្នេះ ចាំបាច់ត្រូវមានកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ចនៅថ្នាក់ជាតិ ដើម្បី ១) ធ្វើសនិទានកម្មដីទំនេរជាមួយនឹងតម្រូវការដីរវាងខេត្តមួយនឹងខេត្តមួយទៀត ២) សម្របសម្រួលការអភិវឌ្ឍដីដែលគ្មានសេវា និងដីដែលមិនអាចប្រើប្រាស់បាន ៣) ផ្សារភ្ជាប់សម្បទានដីសង្គមកិច្ចទៅនឹងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ។ ក្នុងកម្មវិធីនេះ ការកំណត់អត្តសញ្ញាណកម្មមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី និងការកំណត់ដីទំនេរត្រូវធ្វើនៅថ្នាក់ជាតិ ដោយផ្អែកលើព័ត៌មានដែលបានមកពីកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងផ្អែកលើពាក្យស្នើសុំដែលត្រូវបានដាក់ផ្ទាល់មកគណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ។ ក្រៅពីនេះ ការផ្តួចផ្តើមផែនការថ្នាក់ជាតិចាំបាច់ត្រូវមានការចូលរួមពីគណៈកម្មាធិការបែងចែក និងប្រើប្រាស់ដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុងដែលពាក់ព័ន្ធ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅក្នុងតំបន់នោះ ។ ផែនការថ្នាក់ជាតិនេះ ក្រោយពីបានទទួលការអនុម័តរួចក៏ត្រូវបើកចំហជាសាធារណៈនៅគ្រប់ថ្នាក់ ដូចករណីផែនការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់មូលដ្ឋានដែរ ។

ការអភិវឌ្ឍដីមិនបានប្រើប្រាស់ ជាមធ្យោបាយមួយដើម្បីផ្តល់ដីដល់ក្រុមអ្នកត្រូវការដី ។ ប្រភេទគម្រោងធំៗ នៃកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ តម្រូវឱ្យមានការធ្វើផែនការកម្មបែបសមាហរណកម្មទូលំទូលាយ ដោយមិនត្រូវធ្វើត្រឹមតែជាការបែងចែកដីធម្មតាទេ ។ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និងសេវាកម្មសាធារណៈដែលជាសេចក្តីត្រូវការនៅទីនោះ ក៏ដូចជាផែនការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចត្រូវតែបានបង្កើតឡើង ដោយមានការសម្របសម្រួលការវិនិយោគ ទាំងផ្នែកសាធារណៈ ទាំងផ្នែកឯកជន ។ ដូច្នេះ ប្រភេទនៃសម្បទានដីសង្គមកិច្ចខ្នាតធំជាប្រភេទមួយនៃយន្តការបែងចែកដី ដែលត្រូវប្រើសម្រាប់ផ្តល់ដីក្នុងបរិបទនៃកម្មវិធីអភិវឌ្ឍទូទៅ ។

ឧទាហរណ៍ : ស្ថានភាពមួយចំនួនដែលត្រូវអនុវត្តកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិមាន :

- កន្លែងដែលមានកម្មវិធីអភិវឌ្ឍដីនៅតំបន់ដាច់ស្រយាល ដែលពុំមានប្រជាជនមូលដ្ឋានគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីអភិវឌ្ឍដី
- កន្លែងដែលមានកម្មវិធីតាំងទីលំនៅសម្រាប់គ្រួសារច្រើន ដូចជាករណីដំណោះស្រាយសំណង់បណ្ដោះអាសន្ននៅតាមទីប្រជុំ ឬជនផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែង

- កន្លែងដែលសម្បទានដីសង្គមកិច្ច អាចផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចដើម្បីអភិវឌ្ឍកសិឧស្សាហកម្ម ។

កម្មវិធីថ្នាក់ជាតិ ត្រូវបានអនុវត្តដោយគណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ។ គណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ មានភារកិច្ចដូចតទៅ : ១) អភិវឌ្ឍ និងផ្តល់ការយល់ព្រមលើសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ២) មានតួនាទីប្រមូលព័ត៌មានពីគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ៣) ពិនិត្យកែសំរួល ឬលុបចោលការសម្រេចលើផែនការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ។ ក្នុងកាលៈទេសៈជាក់ស្តែង អគ្គនាយកដ្ឋានរៀបចំដែនដី និងនគរូបនីយកម្ម នៃក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ជាអគ្គលេខាធិការដ្ឋាន របស់គណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ។ គណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ត្រូវដឹកនាំដោយក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ និងមានក្រសួងពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ទៅនឹងការអនុវត្តសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ជាសមាជិក ។ គណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ក្រុមប្រឹក្សាគោលនយោបាយដីធ្លី ។ សមាសភាពរបស់គណៈកម្មាធិការនេះ មានដូចតទៅ :

- រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់	ជាប្រធាន
- រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងមហាផ្ទៃ	ជាសមាជិក
- រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងការពារជាតិ	ជាសមាជិក
- រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	ជាសមាជិក
- រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	ជាសមាជិក
- រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	ជាសមាជិក
- រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងផែនការ	ជាសមាជិក
- រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងកិច្ចការនារី និងអតីតយុទ្ធជន	ជាសមាជិក
- រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងបរិស្ថាន	ជាសមាជិក
- រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	ជាសមាជិក
- រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងសង្គមកិច្ច ការងារ បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងយុវនីតិសម្បទា	ជាសមាជិក
- តំណាងក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត អាចចូលរួមតាមការអញ្ជើញរបស់ប្រធានគណៈកម្មាធិការតាមតម្រូវការនៃករណីនីមួយៗ	ជាសមាជិក ។

<u>គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង</u>

ដូចបានកត់សម្គាល់ខាងដើម អនុក្រឹត្យស្តីពីសម្បទានដីសង្គមកិច្ចត្រូវកំណត់ឱ្យច្បាស់ អំពីសកម្មភាពដែលត្រូវអនុវត្តការផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច និងកំណត់នូវស្ថាប័នមួយ ឬច្រើនរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលមានបេសកកម្ម

ក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពទាំងនោះ ។ សម្បទានដីសង្គមកិច្ចជាប់ពាក់ព័ន្ធច្រើនជាមួយបញ្ហាដីធ្លី ហើយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវមានសមត្ថកិច្ចដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះ ដូចជា បញ្ហាដីទីប្រជុំជន ដីកសិកម្ម ព្រៃឈើ ផ្លូវថ្នល់ ផ្លូវទឹក សេវាសាធារណៈរបស់រដ្ឋាភិបាល ឧទ្យាន តំបន់ការពារ តំបន់បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ តំបន់អភិវឌ្ឍយោធា និងតំបន់ផ្សេងៗទៀត ។ ក្រៅពីនេះស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធត្រូវដោះស្រាយបញ្ហាជាច្រើនទៀត ដូចជា ការរៀបចំផែនការបែងចែកដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ការអនុម័ត ការកំណត់អត្តសញ្ញាណកម្មមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី និងការតាមដានត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តផែនការទាំងនោះ ។ គោលនយោបាយនេះ ស្នើឱ្យមានគណៈកម្មាធិការអន្តរវិស័យដើម្បីកសាងផែនការប្រើប្រាស់ដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង គណៈកម្មាធិការនេះអាចមានឈ្មោះថា " គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង " ។ គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង មានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុម័តលើការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដី ការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដី និងការសម្រេចលើការបែងចែកដីរដ្ឋនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ។ នៅពេលដែលព្រំប្រទល់រដ្ឋបាល ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដី និងការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដីត្រូវបានសម្រេចរួចហើយ នោះខ្សែបណ្តោយរបស់ក្រសួងនានា រដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន ឬអាជ្ញាធរផ្សេងទៀត នៅតែបន្តការទទួលបន្ទុកលើការគ្រប់គ្រងតំបន់ដីរដ្ឋទៅតាមជំនាញដដែល ។

សមាជិករបស់គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង រួមមាន :

- អភិបាល ឬអភិបាលរងខេត្ត ក្រុង ជាប្រធាន
- មេបញ្ជាការផ្នែកសឹករងខេត្ត ក្រុង ជាសមាជិក
- ប្រធាន មន្ទីររៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម សំណង់ និងសុរិយោដីខេត្ត ក្រុង ជាសមាជិក
- ប្រធាន មន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ជាសមាជិក
- ប្រធាន មន្ទីរកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ជាសមាជិក
- ប្រធាន មន្ទីរសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ជាសមាជិក
- ប្រធាន មន្ទីរផែនការ ជាសមាជិក
- ប្រធាន មន្ទីរកិច្ចការនារី និងអតីតយុទ្ធជន ជាសមាជិក
- ប្រធាន មន្ទីរបរិស្ថាន ជាសមាជិក
- ប្រធាន មន្ទីរធនធានទឹក និងឧតុនិយម ជាសមាជិក
- ប្រធាន មន្ទីរសង្គមកិច្ច ការងារ បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងយុវនីតិសម្បទា ជាសមាជិក
- ប្រធាន មន្ទីរ ពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតអាចចូលរួមតាមការអញ្ជើញរបស់ប្រធានគណៈកម្មាធិការតាមតម្រូវការនៃករណីនីមួយៗ ជាសមាជិក ។

គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ត្រូវទទួលខុសត្រូវ :

- កំណត់ អត្តសញ្ញាណកម្មដីសាធារណៈរបស់រដ្ឋ និងដីឯកជនរបស់រដ្ឋ ,

- ជួយ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដើម្បីកំណត់ការប្រើប្រាស់ដី និងធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដី

- ផ្តល់ ការសម្រេចយល់ព្រមលើផែនការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់មូលដ្ឋាន

- សហការជាមួយអាជ្ញាធរមីន ចំពោះកន្លែងដែលមានមីន

- ធ្វើការជាមួយក្រសួងនានាលើការសម្របសម្រួលទូទៅនៃផែនការប្រើប្រាស់ដីសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ

ទស្សនៈនៃការបង្កើតគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង គឺផ្អែកលើលំអាននៃគណៈកម្មការពហុវិស័យដែលបានបង្កើតរួចហើយ សម្រាប់បម្រើសកម្មភាពដោះមីនដែលមានឈ្មោះថា LUPU និង LUMU ដែលជាអង្គភាពធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដី និងអង្គភាពគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ដី ។ អង្គភាពធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដី (LUPU) ត្រូវបានបង្កើតនៅខេត្តបាត់ដំបង ដើម្បីធ្វើការទាក់ទងនឹងបញ្ហាអន្តរវិស័យពាក់ព័ន្ធនឹងដីដោះមីនរួច ហើយផ្តល់ដីនោះដល់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រសម្រាប់សង់លំនៅឋាន និងធ្វើកសិកម្ម ។ អង្គភាពគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ដី (LUMU) ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅខេត្តបន្ទាយមានជ័យ មានគោលដៅដូចគ្នា ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងដីដោះមីនរួច ។ ទស្សនៈរបស់ LUPU /LUMU ត្រូវបានបើកទូលាយដោយនៅពេលថ្មីៗនេះ ខេត្ត ក្រុង ចំនួន ៨ ផ្សេងទៀតបានបង្កើត LUPU ឬ LUMU ដូចគ្នានេះដែរ ។

គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ត្រូវបង្កើតអង្គភាពគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេសតាមការចាំបាច់ ដើម្បីអនុវត្តការងាររបស់ខ្លួន ។ សមាសភាពអង្គភាពគាំទ្របច្ចេកទេស រួមមាន មន្ត្រីបច្ចេកទេសពីស្ថាប័ន និងមន្ទីរ ដែលជាសមាជិកនៃគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ។ គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ជាស្ថាប័នកំណត់គោលនយោបាយ និងធ្វើការសម្រេច ។ អង្គភាពគាំទ្របច្ចេកទេស ផ្តល់ការគាំទ្របច្ចេកទេសដល់ការកំណត់គោលនយោបាយ និងសេចក្តីសម្រេច របស់គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ។

អនុក្រឹត្យ អនុញ្ញាតឱ្យគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង បង្កើតអង្គភាពគាំទ្របច្ចេកទេស ៣ គឺ :

១- **អង្គភាពគាំទ្រការងារដីធ្លី** : ដឹកនាំដោយ មន្ទីររៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម សំណង់ និងសុរិយោដី ខេត្ត ក្រុង មានភារកិច្ចត្រួតពិនិត្យគ្រប់បញ្ហាទាក់ទងនឹងការជ្រើសរើស ការកំណត់ព្រំប្រទល់ និងការបែងចែកដី

២- **អង្គភាពគាំទ្រការងារជ្រើសរើសមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី** : ដឹកនាំដោយអាជ្ញាធរខេត្ត ក្រុង មានភារកិច្ចត្រួតពិនិត្យការជ្រើសរើសមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី

៣- **អង្គភាពគាំទ្រការងារអភិវឌ្ឍ** : ដឹកនាំដោយមន្ទីរអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ មានភារកិច្ចធ្វើការត្រួតពិនិត្យបញ្ហាអភិវឌ្ឍជាទូទៅ និងធានាសេវាកម្មចាំបាច់ ហើយហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធត្រូវបានគិតបញ្ចូលក្នុងផែនការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចផងដែរ ដែលត្រូវរៀបចំឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ។

<u>ក្រុមការងារថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ</u>

ក្រុមការងារថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ មានមន្ត្រីបច្ចេកទេសមកពីការិយាល័យជុំវិញស្រុក ខណ្ឌ ដែលជាផ្នែក

បណ្តោយរបស់មន្ទីរជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ហើយដែលត្រូវអនុវត្តនៅថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ នូវការងាររបស់គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ។

ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់

ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ មានតួនាទីគន្លឹះខាងបច្ចេកទេសនៅក្នុងគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង តាមរយៈប្រធានមន្ទីររៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម សំណង់ និងសុរិយោដីខេត្ត ក្រុង ដែលជាប្រធានអង្គភាពគាំទ្របច្ចេកទេសការងារដីធ្លី ។ ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ទទួលខុសត្រូវលើការធ្វើផែនទី ការកំណត់កម្មសិទ្ធិ ការកំណត់ព្រំប្រទល់តំបន់សម្បទានដីសង្គមកិច្ច ការចុះបញ្ជីដីសាធារណៈ និងដីឯកជនរបស់រដ្ឋ និងការកំណត់ថា ដីសម្បទានសង្គមកិច្ចដែលបានស្នើឡើង ជាដីឯកជនរបស់រដ្ឋ ។

តួនាទីរបស់ថ្នាក់រដ្ឋបាលផ្សេងៗ ទាក់ទងនឹងគម្រោងសម្បទានដីសង្គមកិច្ច

មានសេចក្តីត្រូវការដីសម្រាប់គោលដៅសង្គមកិច្ច នៅក្នុងតំបន់យុត្តាធិការជាច្រើននៅកម្ពុជា ។ នៅតំបន់ខ្លះ ប្រជាជនមូលដ្ឋានស្វែងរកដីសម្រាប់សង់លំនៅឋាន និងធ្វើកសិកម្មនៅជិតភូមិកំណើតរបស់គេ ។ ក្នុងករណីខ្លះដូចជា កម្មវិធីតាំងទីលំនៅជាថ្មី ក្រុមប្រជាពលរដ្ឋត្រូវការដីមានចំនួនច្រើនជាងដីនៅទំនេរដែលអាចបែងចែកបាននៅក្នុងតំបន់របស់គេ ។ ហេតុផលទាំងនេះ តម្រូវឱ្យមានទាំងកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ជាតិ ដោយមានការចូលរួមពីអាជ្ញាធរគ្រប់ថ្នាក់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

ដីទំនេរសម្រាប់សម្បទានដីសង្គមកិច្ចខុសគ្នាពីភូមិមួយទៅភូមិមួយ ពីឃុំ សង្កាត់មួយ ទៅឃុំ សង្កាត់មួយ ពីស្រុក ខណ្ឌមួយ ទៅស្រុក ខណ្ឌមួយ ពីខេត្ត ក្រុងមួយ ទៅខេត្ត ក្រុងមួយ ។ សំណូមពរពីកន្លែងមួយ ទៅកន្លែងមួយ ក៏ខុសគ្នាដែរ ព្រោះតម្រូវការផ្នែកសង្គមកិច្ចមិនស្មើគ្នាទេ នៅតាមតំបន់ភូមិសាស្ត្រ ឬតំបន់រដ្ឋបាលនានា ដូច្នេះជាការចាំបាច់ រដ្ឋបាលគ្រប់ថ្នាក់ត្រូវធ្វើសនិទានកម្មដីទំនេរ ឱ្យស្របទៅនឹងចំនួនប្រជាពលរដ្ឋដែលត្រូវការដី ។ ថ្នាក់រដ្ឋបាលខុសៗគ្នា ដែលពិពណ៌នាខាងក្រោមនេះ នឹងទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តមុខងារ ទៅតាមតំបន់ភូមិសាស្ត្រនានា ។

ថ្នាក់មូលដ្ឋាន

- ឃុំ សង្កាត់ គឺជាថ្នាក់ផ្តួចផ្តើមគំនិត និងជាអ្នកអនុវត្តគំរោងសម្បទានដីសង្គមកិច្ច នៅក្នុងបរិបទនៃផែនការអភិវឌ្ឍឃុំ សង្កាត់ ដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវរៀបចំ ដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី ៦ នៃច្បាប់ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ។ ផែនការសម្បទានដី អាចត្រូវបានរៀបចំនៅថ្នាក់ភូមិ ប៉ុន្តែ ការអនុម័តត្រូវចាប់ផ្តើមនៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ ។ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវរៀបចំ និងធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញនូវផែនការអភិវឌ្ឍឃុំ សង្កាត់ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ដែលក្នុងនោះត្រូវរួមបញ្ចូលផែនការសម្បទានដីជាសមាសធាតុមួយផងដែរ ។

ផែនការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់មូលដ្ឋាន ដែលទទួលការអនុម័តពីគ្រប់ថ្នាក់រួច ត្រូវបើកចំហជាសាធារណៈនៅសាលាឃុំ សង្កាត់ពាក់ព័ន្ធ គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង និងគណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ។

ថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ

ក្រុមការងារថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ មានបេសកកម្មជួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងអ្នកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត ដូចជា ភូមិ ឬអ្នកផ្តល់ជំនួយ ក្នុងការរៀបចំផែនការ ការវាយតម្លៃអ្នកស្នើសុំដី និងការអនុវត្តកម្មវិធី ។

ថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង

បេសកកម្មរបស់គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង រួមមាន ១) ធានា ឱ្យមានការអនុវត្តស្តង់ដារសម្រាប់ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដី និងការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដី និងជួយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ក្នុងការរៀបចំផែនការប្រើប្រាស់ដី ២) ពិនិត្យឡើងវិញ និងវាយតម្លៃផែនការប្រើប្រាស់ដី និងផែនការសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ដែលត្រូវបានស្នើឡើង ៣) ផ្តល់ការសម្រេចយល់ព្រម ឬលុបចោល ឬកែសម្រួលផែនការដែលបានស្នើឡើង ៤) បញ្ជូនផែនការ និងសេចក្តីសម្រេចនេះទៅថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីពិនិត្យ ប្រសិនបើចាំបាច់ និង៥) ត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តសម្បទានដី ។ គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង មានតួនាទីត្រួតពិនិត្យ និងធ្វើសនិទានកម្មចំនួនដីទំនេរឱ្យស្របទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការនៃមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដីសំខាន់ៗនៅគ្រប់ស្រុក ខណ្ឌ នៃខេត្ត ក្រុងនីមួយៗ ។

ថ្នាក់ជាតិនឹងទទួលព័ត៌មានពីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ទាក់ទងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់ខេត្ត ក្រុង ប៉ុន្តែអាចធ្វើអន្តរាគមន៍លើសេចក្តីសម្រេចតែក្នុងកាលៈទេសៈជាក់លាក់ណាមួយប៉ុណ្ណោះ។ គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ត្រូវបានគាំទ្រដោយអង្គភាពបច្ចេកទេស និងជំនួយការតាមការចាំបាច់ ។

ថ្នាក់ជាតិ

បេសកកម្មគណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ រួមមាន ១) ត្រួតពិនិត្យ និងតាមដាន ការផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច និងធ្វើការកែសម្រួលគោលនយោបាយ និងបទប្បញ្ញត្តិនានា ប្រសិនបើចាំបាច់ ២) ធ្វើសនិទានកម្មដីទំនេរឱ្យស្របទៅនឹងចំនួនអ្នកសុំដី រវាងខេត្ត ក្រុងនានា ក្នុងករណីចាំបាច់ ៣) ផ្តួចផ្តើមកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ដោយផ្ទាល់ពេលមានសេចក្តីត្រូវការ ។ ថ្នាក់ជាតិ ធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងការសម្រេចបែងចែកដីនៅថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង តែក្នុង ៣ករណីប៉ុណ្ណោះ គឺ ១) ករណីមិនស្របនឹងអាទិភាពនៃការប្រើប្រាស់ដីថ្នាក់ជាតិ
២) ករណីមានកំហុសបច្ចេកទេស ឬរំលោភទៅលើបញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុក្រឹត្យ ឬច្បាប់ផ្សេងៗទៀត
៣) ករណីផែនការដែលបានអនុម័តមិនស្របនឹងលក្ខខណ្ឌនៃកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ។

ថ្នាក់ជាតិ ត្រូវធ្វើសនិទានកម្មតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋជាមួយនឹងដីទំនេរនៅតាមខេត្ត ក្រុងនានា ដោយធ្វើការត្រួតពិនិត្យផែនការនានារបស់ខេត្ត ក្រុង ។ ថ្នាក់ជាតិ ទទួលខុសត្រូវផ្តួចផ្តើមគំនិតអភិវឌ្ឍកម្មវិធីបែងចែកដី ដែលមានទំហំធំនៅក្នុងតំបន់ដែលមានដីទំនេរ ប៉ុន្តែ តម្រូវឱ្យមានការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងសេវាសាធារណៈផ្សេងទៀត ។

ក្នុងករណី ការអនុវត្តសម្បទានដីសង្គមកិច្ចនៅមូលដ្ឋាន ជួបនឹងការខ្វះខាត ដូចជា : ១) សេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ២) ការប្រើប្រាស់ដីទំនេរមិនមានប្រសិទ្ធភាព នោះកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ដែលផ្តួចផ្តើម

ឡើងដោយថ្នាក់ជាតិ អាចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋពីតំបន់ដែលមានដីមិនគ្រប់គ្រាន់ទៅតាមតំបន់ដែលមានដីអាចបំពេញសេចក្តីត្រូវការផ្នែកសង្គមកិច្ចបាន ។

ការជ្រើសរើសមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី

កម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់មូលដ្ឋាន ត្រូវបានផ្តួចផ្តើមនៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ តាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដោយមានជំនួយបច្ចេកទេសពីក្រុមការងារថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ ។ នៅក្នុងករណីខ្លះ កម្មវិធីនេះត្រូវផ្តួចផ្តើមឡើងនៅថ្នាក់ភូមិ ប៉ុន្តែ ត្រូវមានការយល់ព្រមពីក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។ ផែនការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចត្រូវបញ្ជាក់ពីដំណើរការនៃការជ្រើសរើសមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី ។

សេចក្តីព្រាងអនុក្រឹត្យ លើកឡើងនូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យជាអប្បបរិមាមួយចំនួន ដើម្បីធានាឱ្យដំណើរការនេះមានលក្ខណៈបើកចំហ ត្រឹមត្រូវ និងមានតម្លាភាព រួមមាន :

- ដំណើរការដាក់ពាក្យសុំ ត្រូវធ្វើដោយចំហ និងត្រូវផ្សព្វផ្សាយនៅក្នុងតំបន់ដីសម្បទានដែលពាក់ព័ន្ធ
- ទម្រង់បែបបទមានលក្ខណៈជាគំរូ
- បិទឈ្មោះមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី ដែលបានជ្រើសរើស នៅតំបន់ដែលបានកំណត់នៅក្នុងផែនការ
- វាយតម្លៃអ្នកសុំដី តាមវិធីដូចមានកំណត់នៅក្នុងផែនការ
- សរសេរសេចក្តីសម្រេចយល់ព្រម ឬបដិសេធអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ ហើយផ្សាយជាសាធារណៈ ។

ប្រជាពលរដ្ឋអាចដាក់ពាក្យស្នើសុំចូលរួមក្នុងកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ច តាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ តាមគំរូពាក្យសុំ ។ ពាក្យសុំត្រូវបញ្ជាក់ពីតម្រូវការដីដែលស្នើសុំ ជាដីសម្រាប់ធ្វើកសិកម្មជាលក្ខណៈគ្រួសារ ឬជាដីសម្រាប់សង់លំនៅឋាន ឬជាដីទាំង ២ប្រភេទ ។

ពាក្យសុំ ត្រូវបានធ្វើការវាយតម្លៃ ដើម្បីកំណត់អំពីការបំពេញតាមលក្ខណវិនិច្ឆ័យនៃភាពអាចជ្រើសរើសបាន និងដើម្បីកត់ត្រាក្នុងឯកសារនូវកត្តាអាទិភាពរបស់អ្នកសុំដី ។ ការវាយតម្លៃពាក្យសុំ ត្រូវធ្វើឡើងនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដោយមានជំនួយពីក្រុមការងារថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ ។ ការយល់ព្រម ឬការមិនយល់ព្រម ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដោយបញ្ជាក់ពីហេតុផល ។ បញ្ជីឈ្មោះដែលបានយល់ព្រមត្រូវបិទផ្សាយជាសាធារណៈ ។

ផែនការដែលបានអនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវរួមបញ្ចូលទាំងបញ្ជីឈ្មោះអ្នកសុំដី ដែលបានទទួលការយល់ព្រម ព្រមទាំងមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី ដែលត្រូវបានជ្រើសរើសជាអាទិភាព ។ ទាំងបញ្ជីឈ្មោះអ្នកសុំ និងបញ្ជីឈ្មោះដែលត្រូវបានជ្រើសរើសជាអាទិភាព ត្រូវបិទផ្សាយជាសាធារណៈ ។ បញ្ជីឈ្មោះអ្នកសុំដែលបានយល់ព្រម ត្រូវទុកជាផ្នែកមួយនៃផែនការសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ដែលត្រូវបញ្ជូនទៅគណៈកម្មការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ដើម្បីសុំការយល់ព្រម ។ បន្ទាប់ពីបានធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្ម និងបានជ្រើសរើសតំបន់ដីសម្រាប់បែងចែក ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវកំណត់ដោយមានជំនួយការ និងការធ្វើសនិទានកម្មពីក្រុមការងារថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ ថា តើអ្នកសុំមួយណា ដែលមានអាទិភាពទទួលដីសម្បទានលើក្បាលដី[illegible] ។

ការកំណត់ទាំងនេះ ជាកម្មវត្ថុនៃការពិនិត្យឡើងវិញ និងការយល់ព្រមដោយគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ។

ប្រជាពលរដ្ឋ ដែលមិនត្រូវបានជ្រើសរើស សម្រាប់កម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់មូលដ្ឋាន អាចដាក់ពាក្យសុំដោយផ្ទាល់ទៅគណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីឱ្យការស្នើសុំរបស់គេ ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ។

ការជ្រើសរើសដី

គ-ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដី

ការធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មដី ដែលស្ថិតនៅក្នុងទ្រព្យឯកជនរបស់រដ្ឋតម្រូវឱ្យធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដី ។ ទ្រព្យឯកជនរបស់រដ្ឋ ត្រូវបានកំណត់ជាដីដែលនៅទំនេរ បន្ទាប់ពីបានធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មដីសាធារណៈ និងដីឯកជនរបស់រដ្ឋរួចហើយ ។ តាមការសង្កេតជាទូទៅ ដីជាច្រើនដែលស្ថិតនៅក្នុងទ្រព្យឯកជនរបស់រដ្ឋ ត្រូវបានប្រើប្រាស់រួចហើយ ឧទាហរណ៍ ដីសម្បទានកសិកម្ម ។ ដីខ្លះទៀត ដែលកំពុងស្ថិតនៅក្នុងទ្រព្យសាធារណៈរបស់រដ្ឋ ប៉ុន្តែលែងបម្រើគោលដៅសាធារណៈទៀតហើយនោះ បើចាំបាច់ គួរផ្ទេរមកជាទ្រព្យឯកជនរបស់រដ្ឋវិញ ឧទាហរណ៍ តំបន់ព្រៃរេចរិល ដែលមិនអាចបង្កជាព្រៃឡើងវិញបាន ។ នៅតំបន់ខ្លះទៀត ដីឯកជនរបស់រដ្ឋ ត្រូវបានកាន់កាប់ដោយខុសច្បាប់ ឬត្រូវបានរំលោភយក ។ ប្រការនេះ តម្រូវឱ្យអនុវត្តមាត្រា ១៩ នៃច្បាប់ ភូមិបាល ដើម្បីធ្វើឱ្យដីទាំងនោះអាចយកមកបែងចែកបាន ។

នៅតំបន់ជាច្រើន ដីរដ្ឋមិនទាន់បានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ជា " ដីសាធារណៈ " ឬ " ជាដីឯកជន " នៅឡើយទេ ។ ដូច្នេះ ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ដី គួរត្រូវបានចាត់ទុកជាផ្នែកមួយ នៃដំណើរការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដី របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់គណៈកម្មការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ។ នៅតំបន់ដែលការកំណត់អត្តសញ្ញាណកម្មដីទើបធ្វើបានតិចតួច ឬពុំទាន់ធ្វើនៅតំបន់នោះ គួរជ្រើសរើសយកនីតិវិធីនៃការចុះបញ្ជីដីជាប្រព័ន្ធ ជាជំរើសទី ១ ដើម្បីកំណត់ទំហំ និងលក្ខណៈច្បាប់នៃតំបន់ទាំងនោះ ។

នីតិវិធីនេះរួមមាន ការកំណត់អត្តសញ្ញាណកម្មនៃតំបន់ ដែលប៉ាន់ស្មានជាដីរដ្ឋ និងជាដីឯកជន ដោយផ្អែកលើឯកសារដែលមានស្រាប់ ដូចជា ផែនទីរូបថត ការបកស្រាយរូបថត និងការវាយតម្លៃនៅនឹងកន្លែង ។ តាមវិធីនេះ គេអាចកសាងព្រំប្រទល់ទូទៅប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចប្រើប្រាស់បានសម្រាប់គោលដៅធ្វើផែនការ និងសម្រាប់អនុវត្តការចុះបញ្ជីសារពើភណ្ឌដីរដ្ឋ ។

ដើម្បីធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មដី ចំណាត់ថ្នាក់ដី និងផែនការប្រើប្រាស់ដី ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អាចទទួលជំនួយបច្ចេកទេសពីមន្ត្រីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង និងស្រុក ខណ្ឌ ជាពិសេស ពីក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ និងពីគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ដែលជាគណៈកម្មាធិការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដីអន្តរក្រសួងថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ។ កន្លែងដែលមានក្រុមបច្ចេកទេស ដូចជា PLUP ឬ LUMU ធនធានរបស់គេអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីជួយដល់ការងារនេះ ។

ខ-ផែនការប្រើប្រាស់ដី

ដោយអនុលោមតាមនីតិវិធី នៃការរៀបចំផែនការអភិវឌ្ឍឃុំ សង្កាត់ នៅក្នុងជំពូកទី ៦ នៃច្បាប់ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលឃុំ សង្កាត់ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ត្រូវធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មដីនៅទំនេរ ដែលអាចប្រើប្រាសសម្រាប់សម្បទានដីសង្គមកិច្ច តាមរយៈការរៀបចំផែនការប្រើប្រាស់ដីឃុំ សង្កាត់ ។ ផែនការប្រើប្រាស់ដីរបស់ឃុំ សង្កាត់នេះ គឺជាមូលដ្ឋានសម្រាប់រៀបចំផែនការសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ។

ផែនការប្រើប្រាស់ដី ត្រូវមានលក្ខណៈសាមញ្ញ ទាំងទម្រង់បច្ចេកទេស ទាំងទម្រង់ចំណាត់ថ្នាក់ ដោយមានលើកឡើង នូវគោលដៅអប្បបរិមានៃផែនការកម្ម លើដីទំនេរសម្រាប់សម្បទានដីសង្គមកិច្ច ។ ជាទូទៅការងារនេះ មានទម្រង់ជាផែនការនៅលើផែនទី អមដោយអត្ថបទបកស្រាយផែនទី ។ ក្នុងកិច្ចការនេះក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អាចទទួលជំនួយពីមន្ទីរខេត្ត ក្រុង និងការិយាល័យស្រុក ខណ្ឌ នៃក្រសួងរៀបចំដែនដីនគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ និងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ។ គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដី គឺចង់ជំរុញឱ្យមានការចូលរួមធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដីធ្លី (PLUP) ។ ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ត្រូវធ្វើផែនទីសុរិយោដី ផែនទីឋានលេខា រូបថត Orthophoto សម្រាប់ឱ្យក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ក្រុមការងារថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ និងគណៈកម្មការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង អាចប្រើប្រាស់បាន ដើម្បីរៀបចំផែនការប្រើប្រាស់ដី ។ ផែនការប្រើប្រាស់ដី ដែលបានរៀបចំរួចត្រូវបង្ហាញពីចំណាត់ថ្នាក់ដី និងពីដីទំនេរ ដែលត្រូវរក្សាទុក ហើយត្រូវបិទផ្សាយដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។ ច្បាប់ចម្លង ត្រូវរក្សាទុក ដោយក្រុមការងារថ្នាក់ ស្រុក ខណ្ឌ និងគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង និងគណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ។

គ-ដីដែលមានលក្ខណៈសមស្រប

ដើម្បីធានាថា ដី ដែលបានផ្តល់ជាសម្បទានដីសង្គមកិច្ច នឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលដៅនោះ ផែនការសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ត្រូវគិតបញ្ចូលនូវសេវាសាធារណៈចាំបាច់ ដើម្បីអនុវត្តផែនការ ដូចជា លទ្ធភាពប្រើប្រាស់ ទឹក ផ្លូវ អគ្គិសនី សាលារៀន និងសេវាផ្សេងទៀត ។ បទពិសោធន៍កន្លងមក បានបង្ហាញថាកម្មវិធីផ្តល់ដីជូនប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រត្រូវបរាជ័យ ប្រសិនបើគ្មានកម្មវិធីផ្តល់សេវាសាធារណៈសមស្របផងទេនោះ ។ ផែនការសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ត្រូវបង្ហាញថា ដី និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ មានលក្ខណៈសមស្របទៅនឹងគោលដៅដែលបានគ្រោងទុក ។ ជាការគ្រោងទុកជាមុន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូផ្តល់ជំនួយនានា នឹងមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងការកសាងផែនការ ក៏ដូចជាការអនុវត្តកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ។

ការធ្វើសម្បទានដីសង្គមកិច្ច : ការផ្ទេរដី

ដូចដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ដំណើរការនៃការជ្រើសរើសមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី និងការកំណត់ដីទំនេរត្រូវបានគិតគូរនៅក្នុងផែនការបែងចែកដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងក្រុមការងារថ្នាក់

ស្រុក ខណ្ឌ ។ ផែនការនេះ ត្រូវមានការអង្កេតលំអិតលើក្បាលដីជាក់លាក់សម្រាប់ធ្វើសម្បទាន និងលើសំណុំឯកសារពេញលេញរបស់អ្នកសុំដីម្នាក់ៗ ។ ផែនការទាំងនេះ ត្រូវបានដាក់ជូនគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ដើម្បីសុំការសម្រេចយល់ព្រម ឬការកែសម្រួលនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំនៅទីស្នាក់ការនៃក្រុមការងារថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ ។ ផែនការបែងចែកដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ត្រូវបញ្ជាក់អំពីទីតាំង ទំហំ និងចំនួនក្បាលដីដែលត្រូវបែងចែក និងបញ្ជីឈ្មោះមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី ដែលត្រូវបានទទួលអាទិភាពត្រូវទទួលដីមុនគេ ដោយមានចំនួនស្មើនឹងចំនួនក្បាលដី ហើយ " បញ្ជីរង់ចាំ " នៃអ្នកសុំដីត្រូវបានទទួលអាទិភាពជាបន្តទៀត ។ ក្បាលដីទំនេរ នឹងត្រូវផ្តល់ដល់មុខសញ្ញាអ្នកទទួលដីទៅតាមលំដាប់នៃបញ្ជីអាទិភាពនៃមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី ។ បញ្ជីឈ្មោះអ្នកសុំដីដែលមានអាទិភាព ដែលត្រូវបានជ្រើសរើសដើម្បីទទួលដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ត្រូវបិទផ្សាយជាសាធារណៈ ។ ផែនការបែងចែកដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ក៏ត្រូវភ្ជាប់ជាមួយ នូវការវាយតម្លៃអំពីលទ្ធភាពហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និងសង្គម ព្រមទាំងការវាយតម្លៃអំពីផលប៉ះពាល់សង្គម និងបរិស្ថាន ។ គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃផែនការ ដោយផ្អែកលើអនុសាសន៍របស់ក្រុមការងារថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ ហើយគិតគូរទៅតាមលទ្ធភាពដីដែលនៅទំនេរ និងតម្រូវការដីសំរាប់ទូទាំងខេត្ត ក្រុង ។

គណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ត្រូវផ្តល់ការសម្រេចយល់ព្រម ឬកែសម្រួលផែនការបែងចែកដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ដែលបានស្នើឡើងដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ យ៉ាងហោចណាស់មួយឆ្នាំម្តង ។ នៅពេលដែលផែនការត្រូវបានយល់ព្រម ឬកែសម្រួលរួចហើយ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ជាអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តផែនការនេះ ដោយមានជំនួយបច្ចេកទេសពីក្រុមការងារថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ ។

ការអនុវត្តមាន ៣ ដំណាក់កាល ១) ចេញឯកសារចុះបញ្ជីដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ដែលជាការទទួលខុសត្រូវរបស់អង្គភាពគាំទ្របច្ចេកទេសការងារដីធ្លី នៃគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ២) ធានាថា សេវាសាធារណៈសមស្របផ្សេងៗ ត្រូវបានរៀបចំនៅនឹងកន្លែងសម្រាប់មុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី ដើម្បីប្រើប្រាស់ដីឱ្យបានសមស្រប ។ ការងារនេះ ជាការទទួលខុសត្រូវរបស់អង្គភាពគាំទ្របច្ចេកទេសសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍនៃគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ៣) តាមដាន ត្រួតពិនិត្យលើលក្ខខណ្ឌនៃការប្រើប្រាស់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ដែលជាការទទួលខុសត្រូវរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ។

<u>លក្ខណសម្បត្តិនៃអ្នកទទួលដី</u>

សម្បទានដីនៅក្នុងគោលនយោបាយនេះ គឺជាសម្បទានដីសម្រាប់តែគោលដៅសង្គមកិច្ចប៉ុណ្ណោះ ។ ដូច្នេះ អ្នកសុំដីត្រូវមានលក្ខណវិនិច្ឆ័យ ដូចតទៅ :

- មានសញ្ជាតិខ្មែរ និងមានសមត្ថភាពតាមផ្លូវច្បាប់ ដើម្បីធ្វើជាម្ចាស់ដី
- ជាមេគ្រួសារនៃគ្រួសារដែលមានសមាជិក ២ ឬច្រើននាក់ជាប់សាច់សាលោហិតគ្នា- [illegible]

អាពាហ៍ពិពាហ៍ និងរស់នៅជាមួយគ្នាក្នុងលំនៅឋានតែមួយ

- បំពេញលក្ខណវិនិច្ឆ័យខាងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលចែងលំអិតដោយប្រកាសរបស់ក្រសួងសង្គមកិច្ច ការងារ បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងយុវនីតិសម្បទា និងផ្អែកលើយោបល់របស់គណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ
- មិនត្រូវមានដីផ្សេងទៀតដែលមានទំហំស្មើ ឬលើសពីការកំណត់ទំហំដីសម្រាប់សម្បទានដីសង្គមកិច្ច
- មិនដែលបានទទួលដីតាមរយៈកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ឬមិនមែនជាសមាជិកគ្រួសារណាមួយ ដែលបានទទួលដីសម្បទានសង្គមកិច្ចរួចហើយ ។

ការការពារក្រុមជនដែលងាយរងគ្រោះ

កម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីជួយដល់ប្រជាជនដែលត្រូវការដី ។ ប៉ុន្តែ ប្រជាជនភាគច្រើននៅប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេសប្រជាជនដែលរស់នៅតំបន់ជនបទ មានការខ្វះខាត ហើយតម្រូវការដីតែងតែលើសពីលទ្ធភាពផ្គត់ផ្គង់ ។ ដូច្នេះ អ្នកអភិវឌ្ឍកម្មវិធី ត្រូវកំណត់អត្តសញ្ញាណកម្មប្រជាជនងាយរងគ្រោះបំផុត ដែលត្រូវការឱ្យជួយមុនគេ ។ ក្នុងករណីខ្លះ ម្ចាស់ជំនួយ ឬអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ដែលគាំទ្រកម្មវិធីសម្បទានដី អាចជួយក្រុមងាយរងគ្រោះណាមួយ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ចាំបាច់ត្រូវមានលក្ខណវិនិច្ឆ័យសមហេតុផល ដើម្បីផ្តល់ការអនុគ្រោះក្នុងការជ្រើសរើសអ្នកសុំដី ។ លក្ខណវិនិច្ឆ័យនៃភាពអនុគ្រោះ មាន :

- គ្រួសារធំ
- រយៈពេលដែលគ្រួសាររស់នៅក្នុងតំបន់នោះ
- មេគ្រួសារជាស្ត្រី ជាជនបាត់បង់សមត្ថភាព ជាអតីតយោធិនបាត់បង់សមត្ថភាព ឬជាយោធិនរំសាយ ឬគ្រួសារយុទ្ធជនពលី ពិការ

ចំពោះគ្រប់ករណីទាំងអស់ តម្លាភាពនៃដំណើរការ ត្រូវអនុវត្តតាមរយៈការបិទផ្សាយជាសាធារណៈនូវបញ្ជីឈ្មោះអ្នកដាក់ពាក្យសុំដី និងមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី ព្រមទាំងមានកំណត់ហេតុចំហ ស្តីពីសេចក្តីសម្រេច ។ ប្រព័ន្ធអនុគ្រោះនេះ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីធានាថា ដីសម្រាប់កសិកម្ម ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យតែគ្រួសារណា ដែលអាចផ្តល់ពលកម្មក្នុងការប្រើប្រាស់ដីនោះ ដោយប្រសិទ្ធភាព ។

លក្ខខណ្ឌនៃការកាន់កាប់ និងការប្រើប្រាស់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច

ដើម្បីធានាថា ដីដែលបានផ្តល់ ជាដីសម្បទានសង្គមកិច្ចត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលដៅនេះ ត្រូវមានលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនសម្រាប់ការកាន់កាប់ដី ដូចតទៅ :

- ដី មិនអាចលក់ ជួល ឬឱ្យទៅអ្នកដទៃ ដោយគ្មានការយល់ព្រមពីអាជ្ញាធរ ក្នុងរយៈពេលប្រាំឆ្នាំដំបូង បើមិនដូច្នេះទេ មុខសញ្ញាអ្នកទទួលដីនឹងត្រូវបាត់បង់ដី,

- ចំពោះដីសម្បទានសង្គមកិច្ច សម្រាប់សង់លំនៅឋាន មុខសញ្ញាអ្នកទទួលដីចាំបាច់ត្រូវសាងសង់យ៉ាងហោចណាស់ នូវចំណែកណាមួយជាជម្រកស្នាក់នៅអចិន្ត្រៃយ៍ក្នុងរយៈពេល ៣ ខែ បន្ទាប់ពីទទួលបានដី ហើយយ៉ាងហោចណាស់ សមាជិកនៃគ្រួសារនោះ ត្រូវរស់នៅលើសពី ៦ ខែ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ការទាមទារនេះ ជាមូលដ្ឋានសំខាន់ ហើយពុំមានបំណងដាក់ទណ្ឌកម្មអ្នកក្រីក្រនោះទេ ប៉ុន្តែជាការការពារនូវការរំលោភ និងការកេងប្រវ័ញ្ច ។
- ចំពោះ ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច សម្រាប់កសិកម្មជាលក្ខណៈគ្រួសារ ត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលដៅនេះនៅក្នុងរយៈពេល ១២ ខែ បន្ទាប់ពីបានទទួលដី ។ មានភាពមិនច្បាស់លាស់នៅក្នុងច្បាប់ ភូមិបាលលើការប្រកបរបរកសិកម្មចិញ្ចឹមជីវិត អនុក្រឹត្យត្រូវបញ្ជាក់ថា ធ្វើកសិកម្ម ដែលក្នុងនោះរួមទាំងការដាំដំណាំ និងការចិញ្ចឹមសត្វ ផងដែរ ។
- បន្ទាប់ពីសង់ទីលំនៅ និងដាំដុះ ក្នុងរយៈពេល ៥ ឆ្នាំ មុខសញ្ញាអ្នកទទួលដីមានសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិ និងអាចស្នើសុំប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិមកក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ តាមនីតិវិធី ដូចមានចែងនៅក្នុងសេចក្តីណែនាំរបស់ក្រសួង ។

លក្ខខណ្ឌ អំពីការសាងសង់លំនៅឋាន និងការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត អាចមានករណីលើកលែងតែក្នុងករណីប្រធានសក្តិ ឬក្នុងករណីអ្នកកាន់កាប់មានជំងឺធ្ងន់ធ្ងរតែប៉ុណ្ណោះ ។ ប្រសិនបើមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី ខកខានមិនបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌនៃការកាន់កាប់ និងប្រើប្រាស់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ដីនេះនឹងត្រូវវិលមកជាដីរបស់រដ្ឋវិញ ដើម្បីធ្វើធ្វើការបែងចែកជាថ្មី ។

នីតិវិធីនៃការដកហូតដីនេះ ត្រូវធានានូវគោលការណ៍មួយចំនួន អំពី :

- ការជូនដំណឹងជាមុន សម្រាប់ពេលសមស្របមួយដល់មុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី ដែលខកខានមិនបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌនៃការកាន់កាប់ និងប្រើប្រាស់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច
- ការទុកឱកាសឱ្យមុខសញ្ញាអ្នកទទួលដីឆ្លើយតប
- សេចក្តីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ត្រូវធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ
- គោលការណ៍ណែនាំ អំពីការរុះរើចេញ និងការកំណត់សោហ៊ុយខូចខាតសមស្រប សម្រាប់មុខសញ្ញាអ្នកទទួលដី ។

<u>ការងាររដ្ឋបាល និងបញ្ហាច្បាប់</u> :

ដើម្បីជៀសវាងការអនុវត្តមិនសមស្រប ក្នុងការបែងចែកដីឯកជនរបស់រដ្ឋ ទាមទារត្រូវបញ្ចូលការងារត្រួតពិនិត្យ ដោយគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង និងគណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីតាមដានការរីកចំរើនក្នុងការអនុវត្ត និងការប្រើប្រាស់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ចឱ្យចំគោលដៅសង្គមកិច្ច ។ ការត្រួតពិនិត្យ ទាមទារត្រូវមានរបាយការណ៍ពីក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ទៅគណៈកម្មាធិការ

សម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ និងត្រូវមានការធ្វើអធិការកិច្ច ដោយតំណាងគណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ។

ការការពារសុវត្ថិភាពផ្សេងទៀត ត្រូវបញ្ចូលទៅក្នុងសេចក្ដីព្រាងអនុក្រឹត្យ ដើម្បីផ្ដល់ការការពារឱ្យបានជាអតិបរមា ។ មធ្យោបាយមួយ គឺអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកសុំដី អាចធ្វើការតវ៉ាទៅគណៈកម្មាធិការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ឬគណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ប្រសិនបើ គេជឿជាក់ថា ពាក្យស្នើសុំរបស់គេ ត្រូវបានបកស្រាយដោយមិនអនុលោមទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ភូមិបាល ឬអនុក្រឹត្យ ឬអត្ថបទច្បាប់ផ្សេងទៀត ។ គណៈកម្មការប្រើប្រាស់ និងបែងចែកដីថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ឬ/និងគណៈកម្មាធិការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចថ្នាក់ជាតិ ចាំបាច់ត្រូវសរសេរឆ្លើយតបចំពោះការតវ៉ានីមួយៗ ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

ការងាររដ្ឋបាល និងបញ្ហាច្បាប់ផ្សេងទៀត ដែលតម្រូវឱ្យមាន គឺ :

- ក្នុងរយៈពេលមិនទាន់ផុតកំណត់នៃសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ក្នុងករណីសម្បទានិកទទួលមរណភាព នោះគេអាចបន្តមរតកបាន
- ជាទ្រព្យឯកជនរបស់រដ្ឋ សម្បទានដីសង្គមកិច្ចមិនមែនជាកម្មវត្ថុ នៃការបញ្ចាំ ឬការសងបំណុលឡើយ ដូច្នេះ ដំណាំ ឬវត្ថុ ដែលនៅជាប់នឹងដី មិនអាចជាកម្មវត្ថុនៃការទាមទារបានទេ
- ការងាររដ្ឋបាល នៃសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ជាកម្មវត្ថុនៃបទប្បញ្ញត្តិរបស់អនុក្រឹត្យ ឬច្បាប់ ស្ដីពីការគ្រប់គ្រងទ្រព្យរដ្ឋ និងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ។